

Poslanica gospe Irine Bokove, generalne sekretarke UNESCO

ob Mednarodnem dnevu pismenosti

Pismenost v digitalnem svetu

8. september 2017

Digitalne tehnologije prodirajo v vsa področja našega življenja in močno oblikujejo naše življenje in delo, kako se učimo in kako se družimo.

Nove tehnologije odpirajo številne nove priložnosti za izboljšanje življenja in globalno povezovanje, a lahko hkrati odrinejo na rob vse, ki nimajo osnovnih spretnosti, potrebnih za uspešno krmarjenje po njih, na primer pismenosti.

Pismenost je bila tradicionalno razumljena kot skupek bralnih, pisnih in matematičnih spretnosti, uporabljenih v nekem kontekstu. Družbe, kjer se znanje prenaša digitalno, spreminjajo pomen koncepta pismenosti in kličejo po novih spretnostih na višji ravni. Hkrati pa ima lahko tehnologija tudi povratni učinek in izboljšuje razvoj pismenosti.

To je treba razumeti v širšem kontekstu. Danes je po svetu še vedno 750 milijonov odraslih, ki ne dosegajo niti osnovne ravni pismenosti. Okrog 264 milijonov mladih kljub šolanju ni funkcionalno pismenih. Poleg tega mednarodne raziskave kažejo, da velik delež odraslih in mladih po vsem svetu, tudi v razvitih državah, ni dovolj opremljen z osnovnimi digitalnimi spretnostmi, ki so potrebne, da bi lahko v polnosti funkcionirali v današnjih družbi in na delovnem mestu. Zato je treba nujno delati na zmanjševanju tega prepada, tako na izobraževalnem kot razvojnem področju.

Informacijsko-komunikacijske tehnologije ustvarjajo priložnosti za uspešno spopadanje s tem izzivom. Digitalna orodja lahko pomagajo razširiti dostop do izobrazbe, izboljšati njeno kakovost in nadzor nad napredkom pri pismenosti, olajšati vrednotenje spretnosti in izboljšati učinkovitost izobraževalnih sistemov.

Če želimo ustvariti in zaobjeti te nove priložnosti ter se približati četrtemu cilju trajnostnega razvoja, ki je zagotoviti kakovostno izobrazbo in spodbujati možnosti vseživljenjskega učenja za vsakogar, potrebujemo skupno ukrepanje. Partnerstvo med vladami, civilno družbo in zasebnim sektorjem je danes nujno potrebno, da bi lahko spodbujali pismenost v digitalnem svetu. *Globalno zavezništvo za pismenost*

znotraj okvira za vseživljenjsko učenje (Global Alliance for Literacy within a Lifelong Learning Framework) vidim kot model odločnih skupnih naporov, potrebnih za pospešitev globalne agende in podporo nacionalnim pobudam za pismenost.

Mednarodni dan pismenosti ponuja trenutek za pregled napredka in skupen premislek o spopadanju z izzivi, ki so pred nami. Letos je ta dogodek posvečen boljšemu razumevanju tega, kakšna pismenost je potrebna v digitalnem svetu, da bi lahko zgradili družbe, ki bi bile bolj vključujoče, pravičnejše in bolj trajnostno naravnane. Vsakdo bi moral imeti možnost v polnosti izkoristiti prednosti nove, digitalne dobe – za človekove pravice, dialog in izmenjavo mnenj ter trajnostni razvoj.

Irina Bokova